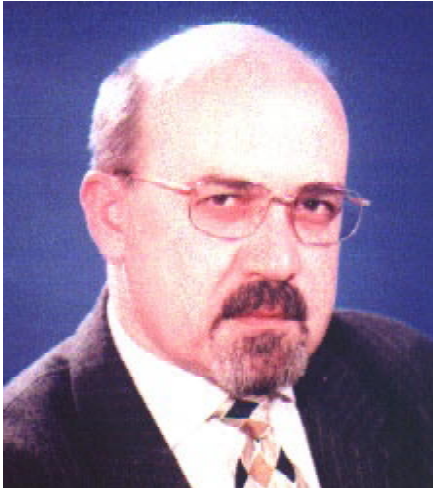

UNIUNEA DEMOCRATĂ MAGHIARĂ DIN ROMÂNIA (UDMR)

Silvia Constantinescu: Stimate domn Markó Béla, vă rog să aveți amabilitatea și conform tradiției CURIERULUI ROMÂNESC să vă prezentați cititorilor mei. Cine sunteți, domnule Markó Béla?

Domnul Markó Béla,
Președintele Uniunii Democratice Maghiare
din România.
Foto: © UDMR.

Markó Béla: M-am născut la data de 8 septembrie 1951 în orașul Târgu Secuiesc din județul Covasna. Aici am terminat liceul, iar între anii 1970-1974 m-am specializat în limba și literatura maghiară – franceză la Universitatea "Babeș-Bolyai" din Cluj. Mi-am început cariera ca profesor de maghiară și franceză la Sântana de Mureș, începând cu anul 1976 am fost redactor la revista literară "Igaz Szó" din Târgu Mureș; din 1990 sunt redactorul șef al revistei literare "Látó" din Târgu Mureș.

Am publicat 14 volume de poezii, mai multe volume de eseuri și studii în reviste din țară și străinătate pe teme literar-artistice și politice. Cititorul de limba română are la dispoziție două volume de poezii traduse: "Despre natura metaforelor" (1989) și "Timp canibal" (1997). În 1999 mi-a fost publicat un volum de poezii în limba engleză "Notes on a happy pear tree".

În 1980 am primit Premiul Uniunii Scriitorilor din România pentru poezie, în 1990 am obținut Premiul "Füst Milán" (Ungaria); în 1991 Premiul "Déry Tibor", iar în 1994 Premiul "József Attila". Activitatea mea politică a început odată cu evenimentele din 1989. Sunt unul dintre membrii fondatori ai organizației U.D.M.R. Mureș.

Din 1990 sunt senator U.D.M.R. de Mureș. În 1993 am fost ales președinte al U.D.M.R. (și reales în 1995 și în 1999). Între anii 1990-1992 am fost membru în Comisia de cultură și în Comisia de învățământ a Senatului, în legislația 1992-1996 am activat în Comisia de politică externă, din 1996 fac parte din Comisia de politică externă și din Comisia de învățământ.

S.C.: Vă rog să prezentați pe scurt platforma politică a partidului dumneavoastră.

M.B.: Noi nu ne considerăm un partid politic în sensul clasic al cuvântului. Uniunea Democrată Maghiară din România este o uniune constituită din organizații autonome, teritoriale și profesionale, care reprezintă comunitatea maghiară din România și apără interesele acesteia pe plan central și local. Suntem conștienți că scopurile noastre nu se pot

realiza decât într-o Românie democratică, deschisă spre lume și integrată în structurile europene și euro-atlantice. Din motive de spațiu, este imposibil să fac aici o prezentare exhaustivă a programului U.D.M.R. Celor interesați de toate detaliile recomand studierea site-ului nostru Internet la adresa <http://www.rmdsz.ro>, unde ne străduim să oferim toate informațiile la zi despre noi, în limbile română, maghiară și engleză, ideile pe care le voi prezenta în continuare fiind dezvoltate acolo în capitole aparte.

Așadar, în domeniul democratizării și modernizării generale a societății din România, U.D.M.R. militază pentru respectarea în fapt a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, a dreptului la viață, a libertății de exprimare și a presei, a dreptului la demnitate umană și la pământul natal, a libertății cultelor religioase și a conștiinței, a dreptului la asociere, a dreptului de participare la viața publică, a dreptului de liberă alegere a domiciliului, a dreptului la libertatea personală, precum și a drepturilor colective ale tuturor minorităților naționale, în spiritul documentelor internaționale referitoare la protecția minorităților; asigurarea cadrului legislativ pentru folosirea neîngrădită a limbii materne în diversele domenii ale vieții sociale, în spiritul documentelor internaționale menționate; consolidarea și funcționarea corespunzătoare a statului parlamentar de drept, funcționarea pe baze democratice, pluraliste a sistemului politic, respectarea concepțiilor și intereselor divergente, recunoașterea legitimității reprezentării acestor interese; asigurarea reprezentării corespunzătoare a maghiarilor din România în administrația de stat, la nivel central și local, care să beneficieze de toate condițiile necesare păstrării nestingerite a identității lor naționale, inclusiv de un sistem instituțional propriu; edificarea economiei de piață bazată pe proprietatea privată, modernizarea structurii economice și descentralizarea acesteia, reducerea treptată, la nivelul minim, a implicării statului în viața economică, atât pe plan local cât și central; formarea unui climat economic propice care să sprijine spiritul întreprinzător; demilitarizarea poliției și a pompierilor și subordonarea acestora administrațiilor publice locale; extinderea controlului civil asupra organelor de securitate națională și eliminarea orientării naționaliste a acestora; introducerea unui sistem de protecție socială eficient, corelarea solidarității sociale cu responsabilitatea socială a individului; asigurarea funcționării eficiente a sistemului de instituții ale administrației publice locale, ale societății civile locale autonome din punct de vedere financiar, în spiritul Cartei Europene a Puterilor Locale; dezvoltarea unor forme armonioase de conviețuire între cetățenii români de diferite naționalități.

S.C.: Care este atitudinea formațiunii dumneavoastră față de retrocedarea proprietății adevăraților proprietari? Considerați că ar putea exista și o altă cale de rezolvare a acestei probleme decât pe cale juridică? Este necesar ca proprietarii să aibe cetățenie română?

M.B.: Cred că cel mai elocvent răspuns la această întrebare sunt două citate din Programul U.D.M.R.: "Sprijinim și promovăm reîmproprietărea pe baza restituirii integrale în natură în cazul magazinelor, atelierelor, morilor, hotelurilor, locuințelor, instituțiilor de învățământ și sociale, farmaciilor, imobilelor... în situațiile în care acest lucru nu este posibil, considerăm necesară despăgubirea integrală a foștilor proprietari." și "Considerăm necesară restituirea către proprietarii de drept a caselor familiale naționalizate." Uniunea noastră a susținut întotdeauna că singura rezolvare viabilă a acestei probleme este legiferarea restituirii bunurilor, iar din categoria beneficiarilor acestor prevederi legale nu poate fi exclus nimeni în drept.

Sper că în viitorul apropiat Parlamentul României va adopta legea mult tergiversată a caselor

naționalizate. Noi ne-am pronunțat în repetate rânduri în favoarea acestei legi. Voturile parlamentarilor noștri confirmă această poziție.

S.C.: Românilor din afara granițelor și în special celor care sunt în exil și nu au cetățenie română, nu li se plătește pensia pe perioada de timp lucrată în România, deși la vremea respectivă au plătit contribuția de pensie. Cum vede UDMR soluționarea acestei probleme?

M.B.: Un drept câștigat nu poate fi condiționat de cetățenie. Vom susține demersurile menite să reglementeze această situație discriminatorie.

S.C.: Mulți români din exil au pregătire atât teoretică cât și practică care ar putea fi de mare folos în dezvoltarea politico-economică și culturală a României. Care este atitudinea formației dvs. politice față de cei din exil și cum veți colabora cu românii din exil în acest sens?

M.B.: Înainte de a răspunde propriu zis, țin să precizez că, în opinia mea, expresia exil nu mai este, sau nu ar mai trebui să fie actuală. Este necesară o abordare firească a problemei prin contacte multiple permanente, fără suspiciuni și fără festivisme ocazionale. Profitând de întrebare, doresc să atrag atenția asupra faptului că o bună parte, poate chiar într-o pondere și mai mare, a persoanelor stabilite în alte țări care ar putea fi de mare folos în dezvoltarea politico-economică și culturală a României provin din rândurile minorităților.

□

(Continuare din pag.8: Mircea Ionescu-Quintus.)

Legea intră în vigoare anul viitor (asta pentru că este necesar un timp pentru constituirea unor instituții, precum Casa Națională a Pensiilor și Asigurărilor Sociale) și, odată cu aceasta, sunt convins că se vor rezolva toate nedreptățile.

S.C.: Mulți români din exil au pregătire atât teoretică cât și practică care ar putea fi de mare folos în dezvoltarea politico-economică și culturală a României. Care este atitudinea partidului dumneavoastră față de cei din exil și cum veți colabora cu românii din exil în acest sens?

M.I-Q.: P.N.L. nu poate avea decât o atitudine foarte apropiată față de toți aceia care, în decursul anilor, au luat calea exilului. Mulți dintre membrii noștri au luat această decizie după 1945. Unii dintre ei au revenit, temporar sau definitiv, în România după 1989. Oricum, relația dintre patria-mamă și fiii ei de pe alte meleaguri nu poate fi decât reciprocă. În măsura în care aceștia nu și-au uitat țara și doresc să pună umărul la ridicarea ei, statul român este dator să-i încurajeze. Guvernul României are în structura sa, un Departament pentru relațiile cu românii de peste hotare care, împreună cu Președinția, cu Parlamentul și cu Ministerul Afacerilor Externe, încearcă tocmai să încurajeze această apropiere. Evident că oricând poate fi făcut mai mult în acest sens.

Oricum, P.N.L. păstrează o deschidere maximă pentru toți românii din străinătate.

□

SUEDIA NU ACCEPTĂ DUBLĂ CETĂȚENIE

De aceea, conform legislației actuale a României, cetățenii suedezi de origine română nu pot să-și primească înapoi proprietatea ilegal confiscată de regimul comunist și nu pot primi nici pensia pentru care au plătit asigurarea de pensie atunci când au lucrat în România.

Silvia Constantinescu.